

Datatilsynet mener forslag til ny etterretningslov bryter med Grunnloven

Kategori: [Samfunn](#)

Skrevet av [Martin Gundersen](#)

6. februar 2019 [58](#) kommentarer

Direktør i Datatilsynet, Bjørn Erik Thon. Foto: Mariam Butt / NTB scanpix

---

Datatilsynet mener at forslag til ny lov for Etterretningstjenesten vil kunne gjøre oss mer engstelige for hva vi sier og hvem vi kommuniserer med.

I Gamle Logen, et steinkast unna Forsvarsdepartementet, la Datatilsynet onsdag frem sine meninger om utkastet til ny lov for Etterretningstjenesten i Norge.

Der gikk Datatilsynet hardt ut mot lovforslaget som også vil innebære at Etterretningstjenesten vil kunne lagre metadata – når noen kommuniserte og med hvem – i opptil 18 måneder under gitte betingelser. Blant annet må nettrafikken krysse

landegrensen, og Etterretningstjenesten skal filtrere ut kommunikasjon mellom nordmenn.

I [høringssvaret](#) publisert samme dag skriver de:

– Datatilsynet mener at metoden «tilrettelagt innhenting», tidligere omtalt som digitalt grenseforsvar, er altfor inngripende og ikke bør innføres. Det er et for stort inngrep i retten til privatliv. Slik ordningen er foreslått og skissert er den heller ikke i tråd med våre menneskerettslige forpliktelser.

Datatilsynets direktør Bjørn Erik Thon utdyper til NRKbeta at det skyldes at lovforslaget slik det foreligger er for uklart på en rekke punkter og at de mener kontrollen ved Etterretningstjenesten vil være for dårlig.

Norge har også tatt menneskerettighetene inn i Grunnloven, og slik vil det etter deres mening være et brudd på [Grunnlovens paragraf 102](#) om rett til privatliv.

I høringssvaret ber Datatilsynet regjeringen vente med ny etterretningslov inntil Personvernkommissjonen har fullført sitt arbeid:

– Et uklart lovforslag, en altfor kort høringsfrist og det vi opplever som en generell bagatellisering av konsekvensene av forslaget fra departementets side, gjør at det sannsynligvis vil bli vanskelig å oppnå den samfunnsdebatten som dette forslaget trenger.

– Vi frykter at verken befolkningen eller Stortinget blir gjort i stand til å forstå fullt ut hva som er i ferd med å skje før loven er innført.

Forsvarsminister Frank Bakke-Jensen i Stortinget. Foto: Terje Bendiksby / NTB scanpix
NRKbeta har tidligere omtalt Thons utspill om at forsvarsminister Frank Bakke-Jensen [ikke forstår seg på personvern](#).

Nedkjølingseffekt

Datatilsynet tror også at forslaget slik det er nå vil føre til en nedkjøling av den offentlige samtalen, altså at nordmenn blir mer engstelige for å si hva vi mener om samfunnet, hva vi bruker tiden vår på, og hvem vi kommuniserer med.

– Departementet omtaler nedkjølingseffekt i høringsnotatet, men vi oppfatter at det uttrykkes tvil om nedkjølingseffekten er reell, blant annet ved å stille spørsmål ved forskningen som gjelder denne problematikken. Det er det ingen grunn til, nedkjølingseffekten har blitt påvist i en rekke studier og lagt til grunn av både EU-domstolen og Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD).

Seniorrådgiver Lisa Nordøen i Forsvarsdepartementet svarer:

– Forsvarsdepartementet registrerer at det er stor interesse rundt forslaget til ny lov for Etterretningstjenesten, og vi er glad for alle innspill. Fristen for høringsinnspill er tirsdag 12. februar, og vi ser frem til å motta flere innspill. Vi vil lese og vurdere alle innspillene nøye i det videre arbeidet med lovforslaget.

Du kan lese svarene som har kommet til nå på [Regjeringens nettsider](#).

Kort om forslaget til ny etterretningslov:

Forslag til ny lov for Etterretningstjenesten er nå ute på høring. Et av forslagene er å innføre det som tidligere ble kalt digitalt grenseforsvar (DGF), som er å lagre all data som krysser Norges grenser. Siden internett er tett sammenvevd vil skyløsninger og kommunikasjon mellom nordmenn også berøres.

DGF ble heftig diskutert i 2017 da det ble utredet av Lysne II-utvalget. Kritikerne var bekymret for personvernet til norske borgere, at det ville skape en nedkjølingseffekt, og at det kunne misbrukes av myndighetene.

For å kunne søke i metadata og innholdsdata må Etterretningstjenesten få tillatelse fra en ordinær domstol. Da skal de kunne gjøre søk i opptil to ledd fra personen de fikk tillatelse til å overvåke. [Metadata](#), data om beskriver annen data, kan lagres opptil 18 måneder. En domstol må forhåndsgodkjenne lagring av innholdsdata.

[Martin Gundersen](#) – Journalist i NRKbeta. De beste tipsene får vi fra dere: Nå meg på [epost](#), [@martingund](#) eller (+47) 47 75 65 15 (Signal).

<https://nrkbeta.no/2019/02/06/datatilsynet-mener-forslag-til-ny-etterretningslov-bryter-med-grunnloven/>

9-6-2020